

Ethiek en Morele Dilemma's

In de zorg voor verwanten met een verstandelijke beperking

Ethiek in de zorg

- Nadenken over goede zorg
 - Niet theoretisch
 - Concreet handelen (Je handelt sowieso)
 - Kiezen (en kiest daarmee voor het één of het ander)
 - Ideeën van goede zorg
 - Morele voedingsbodem
 - Ervaringen

Morele verantwoordelijkheid

- Verantwoordelijkheid
 - Formeel (juridisch, taakgericht)
 - Waarden (vanuit betrokkenheid en aandacht)
- Morele verantwoordelijkheid vind je zowel in
 - Alledaagse zorg, van ouders voor kinderen
 - Professionele zorg, van hulpverleners voor cliënten
 - (soms kan het ook ontbreken bij *beiden*)
- Concrete situaties: Moet ik .../Mag ik...?

Waarden

- Wat zijn waarden?
 - Verbonden aan een norm
 - Motieven achter normen
 - norm is de regel, waar een waarde aan ten grondslag ligt
 - normen zijn veranderlijk (plaats, tijd en persoon)
 - Altijd positief, dat is de kracht ervan
 - ‘ik kan me voorstellen dat je dat belangrijk vindt’
 - Zeggen iets over drijfveren, inspiratie en levensbeschouwing

Oefening

- 1 Op tijd komen.
- 2 Niet harder rijden dan vijftig binnen de bebouwde kom.
- 3 Je werknemers een kerstpakket geven.
- 4 Je werknemers geen kerstpakket geven.
- 5 Jezelf wassen.
- 6 Mooie kleren aantrekken.
- 7 Alle kleinkinderen hetzelfde bedrag geven voor hun rapport.
- 8 De post van je kind niet openmaken.
- 9 Een computercursus volgen.
- 10 De lichten uitdoen als je de deur uitgaat.

Ontwikkelingen in de zorg

- Transitie naar een participatiesamenleving
 - Bezuinigingen en reorganisatie
 - Verlangen van ieder mens om op een passende manier mee te doen en mee te tellen
- 3 typen zorg door de tijd
 - Paternalistisch model (zgn. 'bemoeizorg')
 - Autonomiemodel (vraaggestuurd, klantgericht)
 - Relationele model

Kritische noot

- Waarom deze ontwikkeling naar een nieuw model?
 - Nogmaals: deels top-down, reorganisatie, bezuinigingen
 - Verlangen van ieder mens om op een passende manier mee te doen en mee te tellen in de samenleving (zorgen voor kan daar een belangrijk onderdeel van zijn)
- Autonomiemodel is verhullend begrip
 - Het versluiert machtsverhoudingen
 - Het staat betekenisvolle relaties tussen professional en cliënt in de weg

Relationele model

- In reactie op het autonomiemodel
 - Meedoen gaat bijna nooit vanzelf, altijd anderen voor nodig
 - In de zorg, en zeker ook in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking
- relatie centraal
 - kind en ouder *of* broer en zus
 - cliënt en professional
 - verwanten en professionals
- Morele verantwoordelijkheid
 - Dialoog
 - Verschillende waarden, verschillende perspectieven
 - Afwegen

Hoe?

- Participatiesamenleving
 - Nieuwe dilemma's (of beter: oude dilemma's in een nieuw jasje?)
 - *Nieuwe verhoudingen*
- Zorgverlener als primaire taak het ondersteunen van bestaande netwerken in zorg?
- Familieraad
 - Wat is het soort dilemma's dat je als familieraad in deze tijd hebt?
 - Wat is goed handelen voor jullie?
 - Hoe kun je als raad bouwen aan een betere organisatie en goede zorg?
 - Wat is de invloedssfeer van de familieraad?

Pauze

Moreel Beraad